

Ședință a Sfântului Sinod

Ierarhii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române s-au reunit duminică, 28 octombrie 2012, la Palatul Patriarhiei, în cadrul ședinței solemne dedicate Anului Tainei Sfântului Maslu și îngrijirii bolnavilor. Această întrunire solemnă a devenit o tradiție legată de sărbătorirea ocrotitorului Bucureștilor, constituindu-se, prin alocuțiunile susținute, într-un bilanț al activităților Bisericii Ortodoxe Române desfășurate de-a lungul anului omagial.

Participanții au urmărit apoi filmul documentar Sfântul Maslu - Taina vindecării realizat de Trinitas Tv. În continuare a avut loc un moment festiv dedicat aniversării a cinci ani de la înființarea Centrului de presă Basilica al Patriarhiei Române și au fost prezentate noutăți editoriale apărute la editurile Patriarhiei și la editura Arhiepiscopiei Bucureștilor. Totodată Palatul Sfântului Sinod de la mănăstirea Antim, locul actual al Bibliotecii Sfântului Sinod, își sărbătorește anul acesta centenarul. Pentru a marca această aniversare, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a binecuvântat noua sală de lectură „Mitropolit Primat Atanasie Mironescu”. De asemenea a fost dezvelită o placă aniversară care consemnează acest eveniment a fost lansat un album cu informații inedite cu istoria palatului în text și imaginii. Palatul Sfântului Sinod a fost construit între anii 1910-1912 fiind o clădire simbol a unității tuturor românilor deoarece ea a constituit locul în care se adunau pentru prima oară ierarhii din toate eparhiile românești. Tot în această clădire s-a hotărât ridicarea Bisericii Ortodoxe Române la rang de Patriarhie. Biblioteca Sfântului Sinod este una dintre cele mai respectabile instituții de gen din țară, fiind frecventată nu doar de teologi, ci și de cercetători din diverse domenii.

În ziua de 29 octombrie 2012, în sala sinodală din reședința patriarhală, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a avut loc ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Dintre hotărârile luate menționăm:

- Aprobarea textului Pastorelei Sfântului Sinod la încheierea Anului omagial al Sfântului Maslu și al îngrijirii bolnavilor, care se va citi în prima duminică din Postul Nașterii Domnului (18 noiembrie 2012) în toate bisericile și mănăstirile din Patriarhia Română;
- Proclamarea anului 2014 ca Anul omagial euharistic (al Sfintei Spovedanii și al Sfintei Împărtășanii) și Anul comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni în Patriarhia Română;
- Organizarea în anul 2013 a Concursului național Părintele Dumitru Stăniloae – 110 de la naștere, 20 de ani de la trecerea sa la cele veșnice;

- Aprobarea propunerilor celui de-al V-lea Congres național al Facultăților de Teologie Ortodoxă din Patriarhia Română cu tema „Formare, calitate, competitivitate în învățământul teologic universitar contemporan“, care a avut loc la Mănăstirea Nicula între 24 - 26 septembrie 2012;
- Evaluarea învățământului teologic preuniversitar seminarial și liceal teologic;
- Intensificarea activităților pastorale și cultural - educaționale pentru copiii și tinerii din diaspora română

Colocviu internațional

Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” a Universității din București a găzduit în perioada 13-14 septembrie lucrările Colocviului internațional cu tema „Taina Sfântului Maslu în teologia și viața Bisericii Ortodoxe și a Bisericii Romano-Catolice“. Întâlnirea a fost organizată de Facultatea de Teologie Ortodoxă din București, în colaborare cu Facultatea de Teologie Romano-Catolică din Fribourg, Elveția cu participarea profesorilor ambelor instituții de învățământ, printre care și prof. dr. Guido Vergauwen, rectorul Universității din Fribourg. S-au susținut referate care au analizat în oglindă aspecte dogmatice și liturgice ale Tainei Sfântului Maslu în cele două Biserici, dar și implicațiile practice în viața Bisericii. Au fost susținute mai multe referate de către profesorii din Elveția urmate de referatele profesorilor facultății din București. Din partea Facultății de Teologie din București au participat pr. prof. Sterea Tache, pr. prof. Vasile Răducă și pr. asist. univ. Mihai Burlacu, care au trata tema din perspectiva ortodoxă.

Precizare cu privire la religie

Patriarhia Română solicită Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului să intervină pentru respectarea legislației în vigoare, referitoare la predarea religiei în școlile publice, în urma demersurilor neconstituționale și ilegale întreprinse în mai multe școli din țară de Asociația Secular-Umanistă din România (ASUR) în prima jumătate a lunii septembrie 2012. Astfel, în ziua de 10 septembrie 2012 președintele ASUR, domnul Atila Nyerges a trimis o scrisoare către directorii mai multor unități de învățământ din țară, al cărei conținut este un amestec confuz de articole de lege, citate trunchiat și tendențios, fără legătură cu predarea religiei în școală, cu scopul vădit de a dezinforma și de a intimida. În finalul scrisorii directorii de școală sunt amenințați cu dosare penale pentru abuz în serviciu prin îngădirea unor drepturi, potrivit art. 247 din Codul Penal, dacă nu fac înscrierea elevilor la orele de religie, fără un acord explicit din partea părintelui și/sau elevului. Prevederile constituționale și legale care reglementează statutul orei de religie în învățământul public, „uitate” constant de ASUR în demersurile sale permanente de manipulare a opiniei publice, sunt următoarele:

1. Constituția României: „Statul asigură libertatea învățământului religios, potrivit cerințelor specifice fiecărui cult. În școlile de stat, învățământul religios este organizat și garantat prin lege” (art. 32, alin. 7).

2. Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor: „În învățământul de stat și particular, predarea religiei este asigurată prin lege cultelor recunoscute” (art. 32, alin. 1).

3. Legea educației naționale nr. 1/2011: Planurile-cadru ale învățământului primar, gimnazial, liceal și profesional includ religia ca disciplină școlară, parte a trunchiului comun. Elevilor aparținând cultelor recunoscute de stat, indiferent de numărul lor, li se asigură dreptul constituțional de a participa la ora de religie, conform confesiunii proprii. La solicitarea scrisă a elevului major, respectiv a părinților sau a tutorelui legal instituit, pentru elevul minor, elevul poate să nu frecventeze orele de religie. În acest caz, situația școlară se încheie fără disciplina Religie. În mod similar se procedează și pentru elevul căruia, din motive obiective, nu i s-au asigurat condițiile pentru frecventarea orelor la această disciplină. Disciplina Religie poate fi predată numai de personalul didactic calificat conform prevederilor prezentei legi și abilitat în baza protocoalelor încheiate între Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și cultele religioase recunoscute oficial de stat.” (art. 18, alin. 1-3). Prin urmare, școala nu este obligată să ceară acordul părinților pentru participarea copiilor la ora de religie.

Deoarece în mai multe școli din România reprezentanții ASUR încearcă prin diferite metode crearea unei atmosfere ostile disciplinei religie și intimidarea profesorilor de religie, Patriarhia Română solicită Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului să intervină pentru respectarea statutului disciplinei și al profesorului de religie, conform legii.

De asemenea, Patriarhia Română îndeamnă profesorii de religie să se adreseze organismelor abilitate ale statului, atunci când le sunt încălcate demnitatea și statutul de profesori, garantate de Constituția României și de legislația în vigoare.

Viitorul Bisericii Anglicane

Arhiepiscopul Rowan Williams de Canterbury, care și-a încheiat de curând mandatul la conducerea Bisericii Anglicane a încercă să îi convingă pe membrii apropiatului Sinod General al Bisericii Anglicane să susțină consacrarea femeilor întru episcopat, adâncind mai mult diviziunea teologică din sânul comuniunii Anglicane. Într-un articol publicat în „The Church Times”, publicație a Bisericii Anglicane, susține că legislația ce urmează să fie adoptată „va modela viitorului Bisericii Anglicane pentru generații întregi și că un vot împotriva propunerii riscă să ne arunce într-o perioadă de conflicte interne poate mai intense, fără vreun rezultat garantat”. Prelatul a încercă să împingă adoptarea măsurii în Sinodul General din noiembrie care este ultima întâlnire cu liderii anglicani înainte de încetarea mandatului în decembrie 2012, după 10 ani de când conduce Comuniunea

Anglicană. Liderul anglican susține că acceptarea hirotonirii femeilor dar refuzarea consacrării lor ca Episcop creează o „anomalie” ce introduce „neclaritate” în teologia anglicană, precum și că „este o inconsecvență să se excludă din principiu unei persoane botezate posibilitatea slujirii sacerdotale. Biserica Anglicană trebuie să admită că fără feminismul secular s-ar putea să nu fi văzut vreodată urgența aceste îndatoriri sau inconsistența poziției noastre anterioare”. O controversă serioasă privitoare la legislația anglicană este dacă ea oferă sau nu protecție adecvată anglicanilor care nu sunt de acord cu femeile episcop. Unii susținători ai femeilor episcop văd legislația actuală ca discriminatorie. Grupul anglo-catolic „Forward in Faith” și grupul evanghelic „Reform” s-au opus legislației. Grupul „Women and the Church”, care susține femeile episcop, a declarat că membrii îi sunt divizați pe această temă, și drept urmare nu va lua vreo poziție oficială. Adoptarea propusei legislații îi va îndepărta mai mult pe tradiționaliști, mulți părăsind deja comuniunea Anglicană datorită schimbărilor teologice și morale apărute în ultima vreme. Papa Benedict a creat structura ordinariatelor pentru anglicanii ce doresc să se alăture Bisericii, păstrându-și mare parte din obiceiurile și practicile liturgice. Arhiepiscopul Williams va fi înlocuit în curând cu o persoană numită de comisia de nominalizări a Coroanei Britanice. Aceasta face două propuneri pe care le dă premierului britanic. La rândul său, premierul o sfătuiește pe regina Elisabeta a II-a, capul Bisericii Anglicane, în problema numirii succesorului actualului Arhiepiscop.

Îngrijorare

Episcopii europeni au transmis Patriarhiei Moscovei îngrijorarea lor privitoare la seria de acte de ură religioasă îndreptate împotriva Bisericilor ortodoxe din Federația Rusă în ultimul an. Președinția Consiliului Conferințelor Episcopale Europene (CCEE) a trimis o scrisoare mitropolitului Hilarion, șeful departamentului Patriarhiei pentru relațiile bisericești externe, exprimându-și îngrijorarea față de numeroasele manifestări de discriminare împotriva creștinilor din diferite țări, și față de sentimentele anti-creștine și anti-Biserică ce au crescut în ultimele luni în special în Federația Rusă. În ultimul an, actele de vandalism religios s-au înmulțit, vizând biserici și simboluri sacre din Rusia. La începutul acestui an au fost distruse mai multe cruci, iar o formație de punk-rock a realizat un protest politic în chiar Catedrala Hristos Mântuitorul din Moscova, cu un limbaj obscen, în haine nepotrivite și cu insultarea explicită a patriarhului Kiril I al Moscovei. Ultimul act de vandalism a fost săvârșit în catedrala Înălțării Sfintei Cruci din Geneva, zone din ziduri fiind vopsite în roșu și violet. În scrisoarea lor, episcopii europeni resping „tendința de neînțelegere a libertății artei și a libertății de expresie, când în fapt se instigă la instrumentalizarea religiei în scopul provocării, pentru a deteriora pacea religioasă sau pentru a incita la ură împotriva prezenței religioase în viața publică.”

Mărturisire comună

În timpul celebrării de la Vatican a Anului Credinței, Patriarhul ecumenic Bartolomeu I, prezent la acest eveniment a rostit un scurt discurs amintind că „acum cincizeci de ani, în chiar această piață, o celebrare puternică și esențială a exprima inima și mintea Bisericii Apusului, conducând-o în acești cincizeci de ani în lumea contemporană. Această piatră de hotar transformatoare, deschiderea Conciliului Vatican II, a fost inspirată de realitatea fundamentală a faptului că Fiul și Cuvântul întrupat al lui Dumnezeu este „acolo unde doi sau trei se adună în numele Lui“ și că acest Duh, care vine de la Tatăl, „ne va călăuzi spre întreg adevărul“. În ultimele cinci decenii, realizările acelei adunări au fost diverse, după cum a demonstrat-o seria de importante și influente constituții, declarații și decrete. Am contemplat înnoirea spirituală și întoarcerea la izvoare prin studiul liturgic, cercetarea biblică și a doctrinei patristice. Am apreciat angajamentul de a lăsa la o parte limitarea scolasticismului rigid pentru o deschidere spre dialogul ecumenic, care a condus la anularea reciprocă a excomunicărilor din anul 1054, la schimburi de saluturi, restituiri de relicve, începerea unor importante dialoguri și vizitarea reciprocă a sediilor noastre. [...] Drumul nostru nu a fost mereu ușor sau lipsit de suferințe și provocări. [...] Teologia fundamentală și temele principale ale Conciliului Vatican II – misterul Bisericii, sacralitatea liturgiei și autoritatea episcopală – sunt dificil de aplicat în practica asiduă și trebuie asimilate în decursul întregii vieți și cu implicarea întregii Biserici. Prezența noastră aici exprimă angajamentul nostru de a da mărturie împreună despre mesajul mântuirii și al vindecării pentru frații noștri mai mici: săracii, oprimații, marginalizații în lumea creată de Dumnezeu. Să începem rugăciuni pentru pacea și vindecarea fraților noștri creștini care trăiesc în Orientul Mijlociu. În actualul vârtej de violență, separare și diviziune care se intensifică între popoare și națiuni, fie ca iubirea și dorința de armonie, pe care le declarăm aici, și înțelegerea de care ne bucurăm prin dialog și respect reciproc, să fie model pentru lumea noastră. Fie ca omenirea să poată să întindă celuilalt mâna și să putem lucra împreună pentru a depăși durerea popoarelor, mai ales acolo unde se suferă din cauza foametei, a catastrofelor naturale, a maladiilor și a războiului care, în cele din urmă, distruge viața noastră a tuturor”.

Congres ecumenic internațional

La data de 7 septembrie 2012 la Roma s-a desfășurat Congresul ecumenic de spiritualitate creștină. La congres au participat reprezentanți ai Bisericilor Ortodoxe și ai Bisericii Catolice și reprezentanți ai Bisericii Anglicane, ai Bisericilor reformate, ai Consiliului Mondial al Bisericilor și ai Consiliului Pontifical pentru Promovarea Unității Creștine, precum și teologi și academicieni din diverse părți ale lumii. Cele patru zile de dezbateri au fost deschise publicului. Preotul Enzo Bianchi, conducător al comunității monahale din Bose, și mitropolitul Ioannis

Zizioulas de Pergamo, reprezentant al Patriarhului ecumenic Bartolomeu I au susținut referate cu tema: „Omul ca păzitor, dar și ca oaspete al creației“. Învățătura ortodoxă pe probleme de ecologie a fost prezentată de episcopul Amvrosij, rector al Academiei Teologice de Saint Petersburg, în timp ce specialiști precum John Behr de New York, Nestor Kavvadas de Tubingen și Assaad Elias Kattan de Munster au vorbit pe subiecte precum bunătatea creației conform narațiunii biblice, relația dintre natura rănită și vindecată în istoria mântuirii, și înțelegerea relației dintre fapăturile umane și creație în viziunea Părinților Bisericii, de la Ignațiu de Lyon la Maxim Mărturisitorul.

Secretar nou al Consiliului Mondial al Bisericilor

Membrii Comitetului Central al Consiliului Mondial al Bisericilor (CMB) s-au reunit între 26 august și 2 septembrie la Geneva pentru alegerea noului secretar general în locul pastorului Samuel Kobia. Actualul secretar Kobia, din motive personale, nu a acceptat invitația de a rămâne în funcție pentru un al doilea mandat. Pastorul Park Seongwon, aparținând comunității prezbiteriene din Coreea de Sud și Olav Fyske Tveit, din comunitatea luterană din Norvegia, au fost candidații cei mai acreditați pentru secretariat. Primul predă la Facultatea de Teologie din Youngnam și la seminarul din Kyeongsan. Este membru al comitetului central al CMB și a fost secretar executiv al Alianței mondiale a Bisericilor reformate. În schimb, pastorul Tveit este din 2002 secretar general în cadrul comunității luterane și al Consiliului pentru relațiile ecumenice și internaționale ale Forumului ecumenic palestinian și israelian. Cei doi pastori au fost aleși dintr-o listă de șase candidați propuși de un comitet special prezidat de secretara Agnes Abuom și compus din trei tineri, opt femei, patru ortodocși și o consistentă reprezentanță a comunităților din Sudul lumii. În urma votului a fost ales pastorul Olav Fyske Tveit din comunitatea luterană din Norvegia.

Secretarul general al CMB, este deopotrivă organ executiv și purtător de cuvânt și are sarcina de a interpreta și promova viziunea strategică a Consiliului ecumenic. Pe lângă alegerea secretarului, membrii comitetului au decis și tema și conținutul viitoarei adunări generale.

Amintim că organismul numit Consiliului Mondial al Bisericilor este o federație Biserici și comunități bisericesti, în număr de 349 din peste 110 țări reprezentând 560 milioane de creștini: ortodocși, anglicani, bapțiști, luterani, metodiști și reformați și de alte denumiri.

Biserica Romano-Catolică nu a fost niciodată membră a Consiliului Ecumenic al Bisericilor, dar participă activ la mișcarea ecumenică în diferite moduri.

Informații extrase din buletinul informativ „Viața cultelor”, publicația franceză „Service Orthodoxe du presse”, centrul de presă „Basilica”, Ziarul „Lumina” și internet